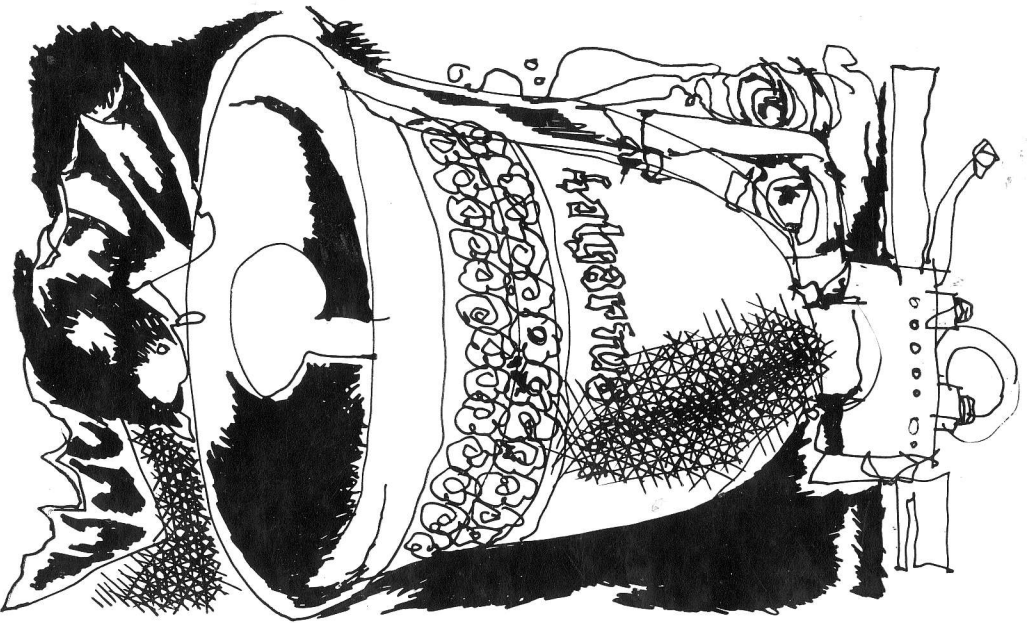

GÁBOR ZOLTÁN

Elkallódott ünnep

GÁBOR ZOLTÁN

Elkallódott ünnep

MAGVETŐ KIADÓ
BUDAPEST

J E L E N T É S

Mesékből, én, a közbülső királyfi
föltarisznyázva, hetykén idejöttem,
de a sárkányt nem tudom megtalálni,
csak lármázok, kurjongatok a ködben.

Megjátszanám a hőst, de nem megy
csak minden második vasárnap,
máskor szorongok, mint a gyermek.
akit otthagytak ráadásnak.

Ülök egy pohár víz mellett – mióta! –
s borzas szavakat mondok, káromkodásnak,
apámat magamban hiába keresem
és nem lelem sehol anyámat.

Toronyba másztál, hogy lássad a harangokat,
 aztán egy bőregér hajadba csimpaszkodott:
 Félelmed, mint a hang és harang – nem szabadulsz!
 Rántsd meg a vállad, ez a világ, majd megszokod.

*

Kezemben bunkó. Bátyám és öcsém között
 vagyok én megrögzött közbülső kölyök,
 kinek a haszon és kár sose volt eléggé elég –
 bumeráng lesz a bunkó mielőtt megértenék.

Tótágast áll a mondatban néhány betű,
 tudnám csak hol nőtt ki a nekemszánt négylevelű,
 mert én itt vendégek vendége vagyok csupán,
 a sorbanálláshoz nem keltem elég korán.

Hát mit akar tőlem a föld, az idő mit kezd velem,
 teszem a dolgomat én is, ahogyan nem szeretem. –
 Kit érdekel, hogy mért vagyok ennyire elég,
 húzatják vélem a megszakadt ló tetemét.

*

Ami volt, ami van, nekem ad eszméletet,
 hát szóló a szóért én nem lehetek,
 hiszen a szív hangjait magnóra veszi a világ –
 aki csak beszél, beszéljen, engem nem ejtethet át.

*

Mindentudásról papol a kibernetika,
 ki gondol Szárszóra, Csontváry szilváira,
 s míg a forró lámpának nekirepül a bogár,
 érik a csalódás, a cseresznye, készül a tál.

Mert harminckét év sok is meg kevés,
 kívánni nekem gyorsinget nehéz,
 amikor mindennek ára meg értéke van –
 legbelül kellene elrendezni magam.

*

A törvény meddig törvény, mikor lesz öncáfolat –
 juthat vonatkerék neked is, agytumor, leszakadt
 ingváll, honvágy az örülethez, hiszen
 megpróbálsz hinni magadban, mindenkiben.

Feketére mázolt
culápok, madarak,
paraszt zsolozsmák
nyögnek a lombok alatt,

eljött a rozmaring,
caplat a jázminbokor...
Körbejár a kulacs,
nem romlik meg a bor,

mindegy: Menyegző,
halotti tor dülöng,
kivágja a rezet,
aki most legkülönb.

*

Szvatopluk földjén
rohadtul érzed magad,
pedig a humánus
bizonyágtétele vagy.

Őrzöl faragott rokkát,
akadt egy cséphadaró,
tejet altatni csupor...
Éljen az emberi jó!

Honfoglalásra jönnek
az ingyom-bingyom dalok,
s a hangrobbanás bezúz
egynehány ablakot.

*

Belenézel a
hallgatag tükörbe –
micsoda háttér!
Picasso szörnyszülötte,

Csontváry
iszonyú logikája,
Chagall cirkusza
beköltözött szobádba –

ennyi attrakció
között mit kezdenél,
ha megjönne
Henry Moore bronzkirálya?

IDŐT ÉREZ

Vállam, derekam időt érez –
felhőt hoznak a madarak,

húzzák az egész messzeséget,
szinte a szárnyuk leszakad.

Hoznak olyan időt arcomra,
hogy megerednek gyöngyei,

mintha a dolguk más se volna,
csak lábamról ledönteni.

KATAKOMBA

A falaknak mondom káromkodásom,
cigarettám is körmömre ég –
nincsen már külön kívánságom:
Lássam a hátam közepét.

*

Nem sírok, nem rimáncodok,
körmeim is bölcsebben fájnak,
valahol mindig megkapaszkodom –
forduljon más neki a világnak.
Nem töröm magamat senkiért,
úgyisincs ki ezért szeretne –
arcomra húzom a takarót,
eszméljen, kinek ahhoz van kedve.

*

Kigyújtja arcomat a sírás,
ami volt, már szörnyen érthető:
Falak, határok, fénytörések –
tíz ujjam szememre nő.

*

Már nem hiszem magam félelmetesnek,
kimúlt belőlem a kutyákat heccelő gyermek,
ablaktörő vagánykodásom valahol elmaradt,
egy távoli útkanyarban látom eltűnni magamat.

*

Nem voltam jó se rossz, pedig
telt volna néhány csínytevésre,
pár kakaskodásra belőlem is –
tudom, akkor se vettek volna észre.

*

Innen és túl minden határon,
létezésem már csak fogalom,
jöhet a szégyen, álmodásom:
Nem akarom, nem akarom!
Elfogyni látom a Napot, Holdat,
mindegy: Legyen vagy ne legyen,
delet vagy estét harangoznak –
arcomat elföldelem.

*

Nem merek törvényhozó lenni,
tudom, nem mondok igazat:
Miért látom a földet földnek,
ha elhiszem, hogy tudnom nem szabad.

VERÉB

Egyszem reménynek
itt van a veréb – *

visszakéri az akác,
te odaadod,

bolond vagy,
úgyszincs, ki rádhederít,

hiába cifrázod
ügyesre a mozdulatod.

NEM JÖNNE

Kifogyva szóból, szuflából,
nyugalmat hol keressek –

téblából a szél, a felhő,
hát esők nem erednek.

Nem jönne hétpénzért énám
virág, se lomb, se árnyék,

jobb is, ha hallgatok, mintha
mindenen kívül állnék.

A SENKI FÖLDJÉN

Hevül az erdő, eleven nyár dorombol –
lábamhoz gurul a nap aranyló domborokról,

idefekszik a tétlenségbe, a kipuhult csodálkozásba –
Ikarusz szárnya megolvadt, valahány tolla kicibálva.

*

Lázálmait a délután rámnöveszti,
mögöttem árnyék, szemközt a senki földje –
csak arcodat tudnám álarcnak arcomra venni,
ujjaid közelségét babonás szemöldökömré.

Jutott szegénység apámnak elegendő,
anyámnak egytál-ebednyi gond, mosóteknő,
falak, falak, törvények a tömörebb árvaságra –
belőlük mennyit őriz az idő ár-apálya...

*

Kő meg virág egyformán elzuhanva –
csak az öröklött szegénység tart meg a körben.

Ha volnál, te volnál a szépség fogalma,
s hiába nem építne a nyár tetőt fölöttem.

*

Olcsó játékaim közül én ki se látszom,
jutott bűgócsiga, hintaló meg mozivászon –
hónvágyam van a jóízű szédüléshez,
a mulandót elmulatni tán ez is elég lesz.

De csak a képzelődés visz a magasba,
ábrándjaimmal forró füveken fekszem
a senki földjén, komiszul kifulladásra,
befödve levegővel, arcomra bukva, temetetlen.

M A D Á R

Ezt a nyáregést
bírnai nem lehet,
falomb, virág
döglődik, eleped.
Olajtűz, eleven
máglya a nap,
robbanni készülnek
a házfalak.

Nincsen tenyérszár
árnyék, oltalom –
meztelen kés
villog az asztalon.

Becsukva is
káprázik, ég a szem,
hiába földi kéz,
reménytelen.
Eszét veszti a
madár, kiabál –
csak égeti,
megégeti a nyár.

HALOTTAK NAPJA

Kövek, keresztek, megáll a szél,
csak a kutyákat nem csitítja senki –
Halottak napja, vereslő napkorong,
ki siratja azt, aki nem tudott megszületni,

aki nem nézett körül, mert hófehér
pelenkájából iszonyú szemfedő lett,
ki siratja a kórházi szemetesvödört,
a kidöglött akaratot, beszántott temetőket.

*

Hosszúkat lélegzik az ősz,
játékok közé beül a kirakatba,
kipróbál tapsoló majmot, felhúzó autót
s fekete ráncokat nevet az arca.

Hol van a szépség határa, kezdete,
alvósbabákkal játszó nagyapóka,
nyugalom van és béke van
dögcédulákkal fellobogózva.

*

Halottak napja, elszálló madár,
kiáltozását nem csitítja senki –
süketség, olcsó ámítás, tudom,
egy napot mindig visszamenni.

Egyszer majd ennek is vége lesz,
és fölszállnak a reggel sárgarigói,
kezemben ámuló gallyat emelgetek,
mert nem tudok másban megfogózni.

Csak nézem, a világ hogyan lesz látható,
a meggyfaág, egy arc törekenysége –
tudom, valamit hazudni volna jó
magamnak ekkora kimerülésre.

SZONETT

Benéz egy ág a nyitott ablakon,
körülötte az éj feketesége –
öklömre lökte fáradt homlokom
harminc Kossuth és tíz fekete mérge.

Pár karcolással több az arcomon,
de van kenyér és van tüzelő télre –
ez is csak olcsó ámitás, tudom,
de így vagyok elég csak menedékre.

A fuldoklás jöhet, fölcseperedhet
baljós idő, s a nyár ha elszelel
egy mozdulat marad... Ez is megérte,

egy mozdulattal minden kín kivédve:
kislányom arca bújik tenyeremhez,
akár esendő vadvirág-pehely.

Amikor nem vagy

ÉJSZAKA

Lehullik néhány vadvirágszirom,
emlékeim: közel vagyok magamhoz,
ritmust dübög a szív bordáimon
idétlenül, mint súlyos vas, harangoz.

*

Az elszelídült égen csillagok,
ezüst derengés omlik szét a tájon.
Micsoda ízek, illatok! Suhog
a szél, téged felel vad ifjúságom.

Mozdulatod visszhangzom szüntelen,
a bűvölet karom hozzád kötözte.
Ha nem volnál, már el sem képzelem
a hangom dallammá, hogy állna össze.

Megénekelnek szomjas ösztönök.
Önzés, tudom: legyen, mi sokszorozzon,
vonzás-taszítás véglete között
zuhanni ránt beláthatatlan sorsom.

*

Fekszem tűnődve itt, az izgatott
füvek, virágok társaként a nyárban,
mint eldobott kő, oly súlyos vagyok:
lassúdan égő test az álmodásban.

Szavak ezek, elnyűtt hasonlatok,
te értheted csak: kettőnkéről beszélek,
hisz dolgaid közt örök gond vagyok,
benned fogamzott ág, földeddel élek.

TÉGED HARANGOZ

Széthajigált olajosrongyok,
tűzet fognak a felhők, égneek.
Égig nyúló jegenye-tornyok
megmozdulnak, indulnak érted.

Téged harangoz mellkasomban
a szív is, rugdal, ver veszettül,
s akár a tűzvész-vert toronyban,
repedt kondulás jár keresztül.

Magányom is elébem szédül,
lőtt madárként, szárnyaszegetten.
Minden társat elhagytam végül:
kopott bőrönd biceg kezemben.

Ballag az út, vezeti hozzád
a toronnyá nőtt jegenyéket,
emléked szelek harangozzák,
s a lombok közt madár misézget.

Fölöttem csillagok keringnek,
a gőzölgő rét ágyat almoz,
arcod látom, szelíden intek:
nehéz vagyok, hát vonj magadhoz.

NYOLC SOR

Amiért szerettelek
már nem szeretlek,

az utolsó egyszem
reményt is visszavetted,

gyűjtsd föl patyolat ingem,
az lesz a legszebb,

kapdoshatsz, téged is
odaégetlek.

FÖLJEGYZÉSEK

Szél jön, vigasztalan eső,
az ősz beleköpött a tálba –
ujjamon katicabogár,
mintha te volnál, olyan árva.

Tudom, valamit kezdeni
kellene magammal, véled,
takarni árvaságomat
s legfrissebb sebesülésed.

*

Madarak kiáltozását viszi a szél,
bolondabb voltam nálad, mindenkinél.

*

Szorongatott a félelem,
te adtál kettős fedezéket,
magamat kellett féltennem,
szeretni meg csak téged.

*

Nem véd meg senki tőled
nincs bárka, ararat –
vihart morog az erdő,
te rám uszítanád.

*

Hallom, suhog fölöttem a kezed,
nem félek én, már téged féltelek.

*

Vállamon esős délelőtt –
Jó lenne valamit mégis
mondani neked, mielőtt
eljutsz a hitszegésig.

Kijátszanám a nagyszájú szelet,
a nyárvéget, konok őszinteséget,
egyetlen szót, amiből mondat úgyse lesz
csak robbanás, egy hullám a tó vizében.

*

Lombok között a viharok,
a madarak hova húzódtak –
nekem is jobb, ha hallgatok
magamról és rólad.

FEKETE KARÁCSONY

I.

Egyedül maradtam
megint, egy éjszakára –
részleteiben kallódik
az egész, nincs láрма,
feleselés, de nincsen
hallgatás sem, eső zuhog,
verődik kőnek, üvegnek,
mossa a tegnapot.

Tudok mindenről, amit
láttam, hallottam eddig –
magam vagyok, hát
minden idesereglik,
az olvasókönyv, vásári
similabda, elnyűtt cipő,
egy kiáltás, aminek nincs
hangja, mégis messzire nő...

Idétlen hangok, pásztorok,
gyerekek énekelnek,
egyenlőtlen ütemet visz
a szél nyugatnak, napkeletnek –
tétován billeg egy árva
esőcsepp orrom hegyén –
kit támaszt föl az ének,
amikor hit nélkül beszél?

Mikor az elmúlás csak
attrakció a víznek és kőnek –
ki merné beszántani
a szapora temetőket,
eloltani a sarki lámpát, mert
világol, erőlködik, – de minek?
Karácsony van, éjszaka,
s csak az árnyékot növeszti meg.

Takarnám árvaságomat,
takarja szégyenét a lélek,
a világ megengedi, hogy
dolgai közé benézzek,

de engedetlen ujjaim
lomolni tudnak csupán –
bolondság születik mindig
a kések markolatán.

Véled és magammal kell
alkudnom, összeesküdni naponta,
nyakamra kötelet lökhetnék,
ha ez se volna,
ha az ércekbe gyömöszölt
nyugalom, erő,
az örökös megmaradás
volna csak kötelező.
Ha a szerelem, akár egy
lassított film, peregne,
de az is visszafelé,
benned is, bennem is beesteledne,
hiszen időtlenséget ember
nem remél, csak az anyag,
lélekkel, akarattal
vagyunk mi ketten hatalmasabb.

Foszlik a felleg, az idő
 ömagát elmúlatja,
 hosszú a keleti ég –
 kabátot veszel magadra,
 hozol egy korty meleg levegőt,
 jóízű mozdulatot,
 s én nyűgeim közül
 egy napra megint kimászhatok.

Eladom káromlásnak
 legszebb szavaim gyöngyét,
 zuhogjanak a szélben
 arcodat összetörjék.

Átkokkal megátkozlak,
 csodállak mégis legszebb,
 magányom árnyékával
 követlek, eltemetlek.

Nyűglődő fák közt lépek,
 szél nyög, bukdosva csörtet –
 rimáncodnak a lombok,
 helyettem könyörögnek.

ÁPRILIS

Millió lepkék, virágszirmok
repülni viszik a fákat –
reggel indulnak messzire,
estére alászállnak.
Tavas van, csöngettyűs évszak,
repülésük most a legszebb –
holnapra kipiroslik az alma,
s a lombok elnehezednek.

Április minket is idecsalt
fűre, virágra lesni –
forró a homlokod, a homlokom
ne akard megsebezni.
Dünnyög az alkonyati szél,
arcunkat beharmatozza –
reggel indultunk messzire,
s fekszünk most meg súlyosodva.

TUDÓSÍTÁSOK

Madarak nyögnek így a víz után,
ahogy naponta hozzád visszatérek,
amit mondok, másnak is mondanám,
te mégis elhiszed, egyszál reménynek.

*

Nem ismert rám a szerelem,
elment a fák előtt a szélben
tüzet vitt szoknyája alatt,
én meg csak hangosan beszéltem.

Aztán a tavasz végleg kiürült,
valahány ösvény elbitangolt –
Néztem, néztem a tenyerem,
kiégett az is, lakatlan volt.

*

Voltam elszálló madár,
libbenő esőcsepp voltál.
Most meg csak nézed az eget,
az alkonyat homloka rozsdáll.

Kigyúl egy sápadt szemafor,
az éjszaka rézfillérje –
bámulsz valahány vonat után,
nincs egyetlen egy, hogy visszatérne.

*

Arnyékom visszaad, elárul,
rámles a délután végveszélye.
Jó estét kívánok magamnak,
mindenkinek, aki ezt megérte.

Miattam leszel majd keserű,
de nem telik, csak káromkodásra,
legszebb szavaid erőtlenek,
lecibált göncök, fekszenek szétdobálva.

*

Egy mozdulat valamit magyaráz,
eszélősen, a holdvilágnál –
tömbökben áll a hallgatás,
elborzadnál, ha most meglátnál.

AMIKOR NEM VAGY

Amikor nem vagy, észreveszlek –
nincs kenyér, tej, üres az ágyam,
harmadik napos ingeim keresnek,
meghülyülnek ebben az aszályban.

Száműzött lábasok rimázkodnak,
a seprű meg eszelősen ráér,
cammogni indul a szék, pakolgat,
s kínjában elreped egy tányér.

Mozdulatod kívánja minden:
nap, hold meg levegő, a kezedhez
szokott tárgyak, a zsiborgás ereimben –
amikor nem vagy, mindig észreveszlek.

Elkallódott ünnep

Amikor jót akartam,
ordasként visszamartam,
örömöm dögre vertem,
szédültem, kihevertem.

Most meg a kardvirágok
suhogásában állok,
agyamat gondok sebzik:
honnan, hová és meddig?

Honnan, hová és meddig –
micsoda kín sereglik:
homlokom búzasárga,
ideges szél csapázza,

kúsznak gyökerek, indák,
álarcom lehasítják –
villog smaragdban égve
félelmem fűnövése.

Csak a gyermek bomlik így bele
ábrándba, bozontos álmodozásba,
amit alkot, odamenekül mindig,
s nekem nélkülöd nem volna Déva vára.

*

Tetőzi melegét a nyár, kiosztva
minden, ami még megjátszható –

Ierúgja pelyhét egy árva pityang,
s én azt hiszem: zuhogni kezd a hó.

Pedig csak a játék tékozlása ez,
kidöntött méz, eltörött mázas bögre.

reggelre leomlott vár... Kőműves Kelemen
ha volna, most az is hozzád könyörögne.

*

Tarlókhöz dörzsöli arcát a nap,
nyoma sincs a tegnapi felhősödésnek –
kockázat nélkül mulatja magát a nyár,
s te még hiszed, amitől én már félek.

Amíg külön becsültük önmagunkat,
a másikat talán csak legbelül,
hurcoltalak naponta kárhozatba,
s te átkaim szenvedted emberül.

Az örömeink kínokká torzultak,
vártuk, ki lesz, ki térdre kényszerül,
aki magát majd végleg megtagadva
rögökre hullik tehetetlenül.

A tűrésben a hősebb te maradtál,
tudom, erősebb sokkal önmagadnál:
szelíd kezed arcomhoz közelít

ütött madárként, mégis van hatalma,
nehéz nagyon, pihenni tér hajamba,
hogy hangtalan beszélje sebeid.

Dózsa vasszékét idehoztad,
koronát, jogart kikészítettél,
vezérek várnak szörnyű fogókkal,
hóhérok idéetlen utóda lettél.

*

Fal felé lökve elárvult arcom,
ki jönne el, hogy feltámasszon.

*

Visszafordulnál, elsietnél –
házak fölött megáll a nap.
Gyökerek, karmok, csőrök
lesnek, hogy rámrohanjanak.

*

Nyakamon kötél – Micsoda ékszer! –
te már ezzel is megelégszel.

Felhősödik az arcod,
a kezed is hideg –

e kínzó-szép kudarcot
ne mondd el senkinek.

Homlokodon a gondok
ráncokká zülленek,

dolgaid eltitkolnod
végül is nem lehet.

Szeplősödik az égbolt,
pöttyei csillagok –

kezedben egykor fény volt,
most meg csak kavicsok.

Az este, mint halott madár
kibomlik, szétterül a szárnya.
Nyirkos rét zöld tüze villan,
delejes hold bukik a tájra.

Sűrűsödik a hallgatás.
Mint külön világ: vonat lohol,
síkoltozik a kanyarban.
Te már ezen sem csodálkozol.

Hangod akár a kő: zuhan,
zuhan és megsebez a hangod.
Szívem oly esetlenül ver,
akár a megbolydult harangok.

Csillagaim is széjjel szórtad,
szürke kavics lett valahány,
testemen fáradt gyökér kúszik,
fölépítetted éjszakám!

Valahol húrt penget a szél,
barbár dallamok zsolozsmáznak,
fölsebzí arcom a sötét:
elég vagyok az elmúlásnak.

Lefosztva nyög az erdő
hasonlítok a fákhhoz –
nincs véled semmi dolgom,
jobban már meg ne átkozz.

Két szívütés közt állok,
súlyosabban a földnél –
az is kárhozat volna,
ha mégis visszajönnél.

A tél kezét emelt ránk –
már semmi dolgom véled:
szegényebb lett az arcom,
az arcoddal szegényebb.

AMIKUSZÁLT

Lehullottak a szirmaid,
a tested egyszerűbb lett –
ami kuszált, bogozgatom,
mégsem leszek derűsebb.

Minden időm neked adom.
Jaj, annyi féltés, bánat
kerít körül, hogy végül is
dolgaim megaláznak.

Hínárszalag lesz két karom.
tavirózsa a tested,
s az éjszakák acél-vizén
megnősz, ezerszeresnek.

ELKALLÓDOTT ÜNNEP

Penésztől elzöldült kenyér –
bemohásodik a kő, a csillag,
sárból, gyökérből megvackolhatok,
ez a nap is temetni biztat.

Elküldtelek, de nem jött hóesés,
kifulladásom csak magyarázat –
hiába volna, ami nincs:
döglesztő nyár, füstölő tengeriszárazak,

édességtől kicsurrant barack...
Ennyi bolondság kevés, hogy visszatartson,
köd van, elfogyó levegő, vasbeton ég –
nem álmodom én, csak alszom.

PARABOLA

Úgy jöttem el, oly egyszerűen
mint tenyértől lendülő kavics,
és láttam karodat a hajítás
rémült mozdulatába merevedni,
pedig vissza se néztem.

Én jöttem el
borzas kis álmaink odahagyva,
mulandó átkaid hoztam útravalóul
én jöttem el, és te zuhantál mégis
az izgatott rögökre.

Most itt állok szótlanul,
lefosztottan, akár a fák.
Ujjaim között átjár a szél,
idegesen, de nem tud már
több lenni az sem
a sötétnél.

Úgy jöttem el, mint
tenyértől lendülő kavics,
te zuhantál el mégis.

Most sírom a bántás átkait
magamból, lefosztottan,
akár a fák,
s az arcom belefehérül.

TÖREDÉKEK

1.

Homlokom tűzfaláról,
mint hulló vakolat
enyészni kezd az arcod,
nem őrzi titkomat.

2.

Harangoznak a tulipánok,
suhog az erős kardvirág –
különb örömet nem találok,
ráduszítom az éjszakát.

3.

Már elfogadlak senkinek,
ki cinkosát sem érti meg,
töretlen földnek, hol a gaz
lehet csak valami vigasz.

4.

Felködlik még az arcod,
megőriz néhány dallam,
mint kínzó, szép kudarcot,
úgy hordalak magamban.

Liliomillat. Ki-bejár
a szél, ajtókat csapdos –

félárbocon leng lobogóm,
még nem tértem magamhoz.

Kezemben baljós szalmaszál
– ez a kudarc is kellett –

szorítom, mint vonatjegyet
az elbitangolt gyermek.

Huzat kutatja arcomat,
didereg árvasága –

félárbocon leng lobogóm,
megüt fekete lángja.

ÉNEK BARITON HANGRA

Álmatlanul, összegyűrt arccal
állok a lassú hajnalodásban,
fogaim közt szavakat morzsolok,
hosszú órák fáradtságával kigondolt
szavakat, melyekből már tudom, mondat
sohase lesz, pedig nem hoztam mást,
csak ezt a sután megmunkált éneket.

Nézem a város legelső mozdulását,
mintha nem történt volna semmi, mintha
szemvillanásnyi időt pazaroltam volna
idegenben csupán egy éjszakát,
egyetlen közömbös pillanatot,
amit most készül összezúzni a reggel.

Voltam a távolság megszállottja,
a honvágy szikes szájú madara lettem,
most a szelet köszöntöm, énekelve,
aki élém jött mindenki helyett,
hogy letörölje rólam az idegen szagot.

Csak a szelet, bariton hangú férfitársamat,
a szüntelen lobogást, dörgő idők
botrányos erejét, az akácosok

nehéz illatában legelészöt,
fölszáritóját a megbolydult vizeknek,
paraszti átkok-áldások cipelőjét.

Most összefogózva megyünk a kitarult
ég alatt, honnan éles sugarak
zuhognak, mint a kések és
rámetszik mozdulatom örömét a földre.

Debreceni szél, csak téged kívántalak,
te minden jó ügyhöz odaszegődő,
ridegpásztorok és költők rokona,
forradalmak ökleivel veszedelmes,
te, aki dögvészt és virágport
egyaránt hordozol, most húsvéti
harangok örömeit mondod, szerelmes
énekét a fáknak, szavaid egyensúlyát
csodálom, ámulva, mint a gyermek,
ki végül hazatalált.

HÓHULLÁSBAN

Tündöklő éjszaka van,
szunnyadó békeidő –
hóhullás bátorodik,
bársonyos zajt neszező.

Szállongó darázsrajok
parányi fullánkjai
megdöfik arcom, kezem –
segítnék virrasztani,

őrizni embert, földet,
növényi álmot, utak-
ösvények nagy titkait,
ahol már kéz se kutat,

ahol a szív még remél,
ahol lépés se vezet:
lehessek ott is csendes
megtartó emlékezet.

Durrog a táska hasa, térdre vett csataporond,
összegyűrt éjjelükért vigasznak, kártya csapong.

Foguk közt olykor-olykor nevetés csikorodik,
tétnek csak olcsó öröm: néhány fillér forog itt.

– Tudni kell veszíteni . . . S ki tudja: ki, mit vesz
Otthonuk odahagyták, Kőbánya közeledik.

Csomagok cihelődnek, kucsmák, arcok, kabátok
mennek, tolonganak a kenyér-púpoztá zsákok.

Állnak az ajtó elé: üvegén akantuszok,
zuzmós tél virágai. Odakint a szél zuhog.

Bennük a gond meg a vágy lüktet, ver vad ütemet
Két hétre odahagyott otthonok kísértének.

Ünnepből jöttek elő tisztán, kimosakodva,
váltás-ing szappanszagát s kenyér jóízét hozva.

Lehelet köre olvad. Gyárkémény-rengetegek
mutatják már magukat: füstköpő, vad istenek.

Kucsmák, arcok, kabátok mennek a dolgok elé,
vonulnak mind, akárha mennének hazafelé:

vár a vas, deszka, beton, mozduló téglarakás,
huzatos emeletek . . . Két hétre vigasztalás!

Tartják az eget vastraverzek,
gyárkémények, füstölgő jegenyék,
bokrok kushadnak, mint a gyermek,
ha rájön, hogy fölfedték szégyenét.
Egy árva fűszál nem mozdulna,
karót támaszt az ájult venyige,
a szél is magát összehúzza,
bolond emberként néz a semmibe.

Szemöldökömre bogár ballag,
szőkevény arcomra álarc tapad –
szapora kínok rámakadnak,
hagyom, hogy vállig megvasaljanak.
Hagyom magamra jönni inkább
a köszvényt is, csak valami legyen,
ne döglődjön a föld, mert kínját
a világ végéig nem nézhetem.

Tűzfalak között hasábnyi ég.
Mint könnyű bazalt, a köd elzuhan.

Szétrobbant lomb, párolgó vidék,
vonul az ősz, közelít lassúdan.

Kidőlt a nyár egy rossz kerékvetőn,
árokba fordult rakománya –

vonul, vonul a megsarcolt mezőn
a tépett felhők ólomszárnya.

Lefosztott jegenyék hánykolódnak.
Alacsony ég, a föld belekap –

ballag az út, nekivág a dombnak,
villog a szél, zöld esőt arat.

Kínozzák egymást letarolt gallyak,
eladták termésük a kertek,

barázdák fölött seregglő varjak,
megannyi éhes csőr – legelnek.

Kopár a táj és áttekinthető,
vonul az ősz, közelít lassúdan,

gőzölög a föld, immár fű se nő,
s mint könnyű bazalt, a köd elzuhan.

A HETEDIK NAPON

I.

Nincsen ma sem több gyönyörűségem,
csak a házfalak délutánja –

az ácsorgás melege-pokla egészen
ráhamvadt homlokom tűzfalára.

2.

Nézem az esélyek cifrázkodását,
a meredek zuhanást, aztán meg fölkeringnek –
fejem fölött a délután úgy száll át,
mint a szorgalmadtól kifehéřült ingek

Csak kérődzés, ami még énekeltet,
kapaszkodás hozzád és magamhoz,
még elhiszem, hogy szárnyaím fölemelnek
s közöm van a felhőket delelő magashoz.

Kifundált álmokból vackolok magamnak
közérzetet, tudom, hogy merő rettegés ez,

csak szánandó mozdulat, ami még betakargat,
de közelebb visz a halálos sebesüléshez.

Ajtót, ablakot ráz a szél,
deszkát, üveget betörne –
dühében észre sem veszi,
feketén vérzik az ökle.

Megtorló hadjárat, jön az este –
nem akartad ezt a kalandot.

Idecsapódik közelünkbe
a nádsuhogás, mint éles kardok.

Nem akartad, hát nincs kivédve
őszinteségem rémuralma –

a távolodások szédülése
valahány titkom kitakarta.

Anyám után te is kihordtál,
világra löktél, nem tudom mégsem:

Hold vagyok, Nap, elárult fűszál,
s halálom ez, vagy születésem.

Már összecsomagolva
várok az állomáson,
anyám kezét még érzem –
búcsúzkodik a város.

Kezemben kopott bőrönd,
füstöl a mozdonykémény –
játszani semmi kedvem
a távozó fölényét.

Sín csapódik a tájra,
goromba felhők lógnak,
a fák velem jönnek,
sötétben hánykolódnak.

SZANASZÉT LÖKVE

Nem én jöttem, hoztál magaddal –
pupillád gömbje nem ereszt el,

pedig régen nem vagy adósom,
tartozni mégis minek igyekszel?

Szanaszét lökve néhány hazugság,
mozdulatok, amelyek rádcsukódtak –

még játszatonál pár óra részegséget,
hogy kábulatomban kitakarózzak,

mint egy kitikkadt nyári dombsor,
tóvíz, amikor dögmelegtől reszket –

ebben a tömör, légszomjas hallgatásban
egy másik reggelt, hogyan keressek?

TŰNŐDŐ

Szárnyait tárja az ablak,
rezdül tenyérsnyi ég –
bedugja fáradt öklét
társnak, a gáttalan sötét.

A messzeség arcdarabja
megüti homlokod,
ámuló szemeidben
keringenek a csillagok.

Tűnődöl öklödre dőlve,
számtalan sebed ég,
mégis hiszed: az ember
csodálkozásnak nem elég!

Töredelmes

Lovaink kicsaptuk
 tarka legelőre
 szeretőnk elvittük
 táncos vigadásba
 Volt ki dobót vert
 hogy repedt annak bőre
 más tüdejét fűtta
 harsány trombitába
 Tűzben tüzesedtünk
 volt kik pörkölődtek
 mások kurjongattak
 égig nyúló nótát
 Táncsal megtiportunk
 borzas temetőket
 táncban kiizzadtunk
 hét tékozló próbát
 Hétszer-hét virággal
 elindultunk reggel
 lovaink nem leltük
 szeretőnk se volt már
 vízbe merítköztünk
 mezítelen testtel
 partra kifeküdtünk
 s ráknőtt a folyondár

Aszályról, kínról beszél,
zihál a kék levegő –
őszinte ez a világ,
ez a fölperzselt mező.

Mint elnyűtt paraszttenyér
barázdált, repedezett –
sorsommal nehéz vidék,
valahány kút, elepedt.

Miként a szép kárhozat,
káromlást morzsol a száj –
nem oldozom föl magam,
nyúzhatja bőröm a nyár.

Tébolya csontig beég,
nincs semmi könyörület –
őszinte ez a világ,
nem ad egy kortynyi vizet!

Tűnődve
félve
tékozolva
fölélem lassan amit adtál
harminckét év messzebb sodort a
legtávolabbi
csillagoknál

Vetéseimen
varjú
kószál
megrontásomra dalt rikoltoz
elárult homlokomra hó száll
s az éj
vigasznak
fanyar bort hoz

Harminckét év
megannyi
tüske
s akárha mindez törvény volna
élek tövis sebekkel ütve
tűnődve
félve
tékozolva

A föld felnyújtott öklei:
erős, öreg fák nyögnek –
fához, virághoz mi közöd?
Aszály hevül fölötted.

Vacogó csőrű, mit akarsz?
Hiába ne kiáltozz,
ütött tested már nem segít
gyönyörű szárnyaláshoz.

Félelmed sziklás tájain
zuhogó fényszilánkok
fölsebzik arcodat, s a kín
dörömből barbár táncot.

Földed tenyéryní sivatag,
vergődöl szélütötten –
vízért zokogsz s a délibáb
megég a fényözönben.

Én megtagadlak, annyira szeretlek,
a törvény ellen törvényt így teszek.
Akik hitet belőled hiteleznek,
csak elfogadják, nem hiszik hited.

De szólítatlan is szájukra vesznek –
te árva isten: védjegy a neved,
kimondanak goromba Egyszeregynek –
szeressen téged, aki így szeret!

Darab kenyér, egy koccintásnyi bor,
pár mozdulat akadna még kezednek,
hogy újra kezd s a Rendet megteremtsed

magad körül s hazádban is, ahol
a szólítatlanok szájukra vettek,
hogy megtagadjanak, akik szeretnek.

Kibuktam minden körből
lefosztottságom őszi

kiderült minden titkom
szavam törvény nem őrzi

Nyögget a szél körülheng
idétlen hüppögése

cserbenhagyott az évszak
titkomat kibeszélte

Medárd-nap, ámen piros pünkösöd –
vásár van, de vásárfia nincsen.
Próféta lett Kanmajom, bolondos
kedvében kinevezte az isten.

Tutajozik Habakuk bátyó,
járkál a szél csengővel, haranggal,
bürökdudát fúj, tököst dübögtet
három pucér, pösörös kisangyal.

Most készül vaskarika fából.
Olcsó májer a köhögő bolha –
lódarázs zserreg, szarkaláb, szegfű,
csak a lóláb meg a szeg ne volna,

mert valami mindig kilátszik:
zsák meg a foltja, zsír a kenyéren –
kincset ér a törött szájú bögre
meg a ringyóarcra kent szemérem.

Kanmajom profétál, bolond volt
amikor kinevezte az isten –
kipukkan a madarak tojása,
vásár van, de vásárfia nincsen.

Csuklódon az odagondolt seb,
bámulsz a csuromig öntött pohárra.

Az ablakon iszonyú hajszálrepedés –
beledöglött a nyár a tortúrákba.

Játszmádhoz senkise kibicel,
eladtad magad a hallgatásnak,

nehéz vagy, keserű mint az ősz,
találj egy hangot, egyetlen mozdulást csak.

Láthatóvá szelídül az asztal, a szék,
pucér és szeplős a villanykörte –

találj ki valami olcsó kifogást,
mielőtt a szájad sírásba törne.

I.

Kétágú cseresznyék piroslanak
a füleiden, hajadba hosszú
libatollakat tűztél, babrálgatsz
a kívánságok között, hogy a
legsikerültebb három majd teljesüljön.

Hátrakötött sarkadról régen
leszakadt a madzag, mehetnél
héthatárnak énekelve, de csak ülsz,
pedig azt hitted, a jóslást
legalább tudod, s most kiderül,
sohase láttad a tenyered.

Klasszikus dolgaid a zsebedben:
doboz cigaretta, gyufa, a kapukulcs,
dugóhúzó bicska meg a Parker –
kölyök korodban elég volt
egy marék kockacukor, hogy észrevedd,
ennek a kornak nemcsak lakója vagy.

Tizenöt perc elég a tűzhalálhoz,
neked, hogy átsétálj a boltba –

micsoda szerpentin úton baktatsz
amíg körbejáród önmagad,

de a fejbúbodig sohase jutsz.
Csak eszedbe jutna legalább

egyetlen mozdulat a téglá rakásából,
csak parányi honvágya volna

tenyerednek a fangli nyeléhez,
a kalapácshoz, legalább szemernyi ráció

akadna benned, de csak ülsz és nem
hiszed el, hogy Kolorádóból jött a krumplibogár

Tótágast áll, ami hiányzik,
és valami mindig nincsen –
kíváncsivá tetted a holdat,
belenéz a zsebedbe, csörgess
pár alumíniumpénzt, legalább
észreveszed, hogy üres vagy,

talán kíváncsi leszel az öklödre,
s a kiszáradt tejesüvegtől
megjön még a hangod, és nem
makacskodol újhold idején.

Hol van a szemed fénye,
őszinteséged hova lett –
csak a cukrosdobozra vágysz
meg a kimosott ingre.

Vedd elő a lelked,
hiszen nagyon didereg,
lomolj kicsit a szíved
körül, simogasd meg,

amit nem tudsz,
hátha hozzád szelídül,
hiszen idétlenkedésed
most nem látja senki.

5.

Rossz arcod van a borotválkozáshoz,
a szappanhab alatt az árkok
nem látszanak, mélységük
méretlen, a kecske sem tudná
átugrani, hát még a penge –
magyarázatnak ennyi mindig
elég, csak moss kezet utána.

6.

Kész röhej vagy ennyi elevenség között –
mézet akarsz, hát beleharapsz egy tulipánba.

Darazsait az odvas fa rádusítja, ott van a tó,
hogy megmerülj, de belezsibbadtál a várakozásba,

csak a krumplibogár meg a leszakadt sezlon érdekelt
pedig fogaidat egyetlen mogyoró megzabálta.

7.

Micsoda nevetés melegedik –
füled mögé bújtak a pisztonok,
passziózik a zongora véled,

a falak visszhangot zakatolnak –
egy jancsiszög ugrál a lócán,
te meg énekelve beleülsz.

Jó volna a csoda harmadik napján
csomóba gyűlve röhögni valakin,
hinni, hogy nem a te
idétlen kalapod viszi a szél,
hinni, hogy nem te rohangálsz egyszál
gatyában a csábító után,

hinni, hogy nem a te arcod
rozsdásodik a holdtól,
jó volna túlélni a reggelt,
hogy senki se lássa,
mikor az ágy alól kibámulsz
egy tenyérynél napvilágra.

MONDOGATÓ

Valamin megint túl vagyok:
ittam az úrvacsora borból,
számban az egy-pofa kenyér,
s jó véleményem van a korról.

Ez is kaland, mint annyi más,
együtt vinnyog a fájdalomban
fohász meg istentagadás,
amíg a derék belerokkan.

Aztán még mindig ottmarad
a körhinta attrakciónak –
ki merné nekem tiltani,
hogy a pénzemért passziózzak.

KISZEDI ÖSSZE

Ki szedi össze az elhagyott
szerelmes mozdulatot,

testünk nyomán a füveket
kicsoda igazítja meg,

amikor álmodni kellene
valaki betakargat-e,

mert szűk a reggel s vastag a
pokrócba burkolt éjszaka,

hát ki szedi rendbe a világ
dolgát: a harmóniát,

hogy a nyakamból kivegyem
a dögcédulát, címerem.

MÁSODIK ÉVSZAK

Mennél a temetőbe – Van ott virágból elég! –
Eleven ágat ne törj, hiába viszed oda:
a szirmok elzülленek, te meg csak öregedel.

Fájdalmad nem is igaz. Nyarad belombosodott
erdejét lakja a vágy, zúgatja fény és meleg,
mit akarsz kezdeni hát betöppedt sírok között,
ahol a virág nem is virág, csak szánakozás,
búvás az elmúltba, annak is nagyon hazug.

*

A kövek hallgatagok, arcukon történelem,
világnyi tapasztalat – mennyi sors, mennyi kudarc!
Fedi a halottakat egy ölnyi fekete föld,
növekszik szomorúfűz, olajfa, bodzabokor –
beomlott bunkerokat, sírokat foszt a gyökér,
feljön a mélyből a múlt, virág lesz, talán gyümölcs,
vagy csak egy szép mozdulat: ág, ami madárt repít.

*

Ne menj a hallgatásba, neked ott korai még,
a föld az földnek marad és gazdag nélküled is –
a temetőbe ne menj, mert rafináltak a fák,
valahány élni akar, magának mind kiszemel,
mert te a nyárdereken beesteledtél nagyon.

*

Fuldokló tekinteted egy madár fölemeli,
messze bitangol vele – vigyázz, mert elejtheti!

*

Te nem vagy emlékezet, arcod van, mozdulatod,
több vagy a mulandóság őriző köveinél –
miért állsz társtalanul, vállig besző a sötét,
repvét, tarackot növeszt testedre az éjszaka,
eredj a hallgatásból, eredj, mert eltékozol.

L Á N Y O M

Lányom álmában énekel,
reggelre elfelejti –

én azt hiszem, egy tulipán
elkezdett megszületni.

Vállára veszi az eget,
kiül a holdvilágra,

hosszú szerelmet álmodik,
csillagporos a szája.

R A P S Z Ó D I A

I.

Lassan lehül a föld, jegenyelombra bukik a nap,
elmúlva az idő, az ősz sem irgalmasabb –

válladra-lökött kabátod már régen az enyém,
arcomat belemártom a szélbe, állok a nyár peremén.

Micsoda íze van most is az erjedésnek, forr a bor,
birsalmák illata mászkál, foszlik a kökénybokor,

látom a múltó napot, te már nem nézheted soha,
nehéz akaratok közt kevés az ember fondorlata.

2.

Ki mondta néked, hogy szóljál hangosabban,
hogy homlokod és keserű öklödet mutogasd,
te forradalom bélyegét hordozó, mindig nyughatatlan.

Köztársaságot kikiáltó, hányszor rezdültél össze
még az ágmoccanásra is, akaratlanul;
te szem-előtt-tartott, falu száműzöttje.

Napszámosa szólítatlanul a szótlanoknak,
válladra lökött kiskabátban hány éjszakát
bújtál, amikor még a csillagok is vacogtak.

Maradhattál volna akár ítéletnapig varrógéped,
mesebeli vasgebéd mögött, falusi szabólegény,
te soha nem-lelője a nagyobb darab kenyérnek.

Ki mondta neked, hogy mit jelent az ötágú csillag,
vasalók és glancruhák szorgalmas hűbérese –
hiszen csak hittél, s a legnehezebbet mégis kibírtad.

3.

Hol van a műhely zugába rejtett tárogatód,
te Dózsa-vérű, törvényre-nemzetre veszedelmes –
szereztél kenyeret, húst, tejet meg tűzrevalót,
hogy unokáid között majd nyugodtan kitelelhess,

hogy elmondd az elmondhatót, sorsodat, hited,
de papot, kántort hiába kergettél héthatárnak,
gyolcsinget húztak rád, engedted mint a gyerek,
arcod megigazodott, s apámék vitték a cserefákat...

A dolgok közé odahajt engem a kíváncsiság –
mint bütykös kezek, nyújtózkodnak az ágak,

hasonlítanom kellene, de naponta másként magyaráz,
okosít múltó és maradandó, s tudom már, nincs bocsánat.

Látom a múltó napot, többé nem nézheted velem,
nem csodálkozol az eltakart részleteken,

mint a bogár a letarolt ágon, szántók fölött a madár ...
Még egy élethez erőd nem maradt, nagyapám!

Már összébékülne véled az idő,
a föld is elkötelezett téged,
kuporgatod a napokat, ahogy filléreid:
rajtad a mulandóság ki ne fogjon,

mert tudod, minden lépésed közeledik
a megadáshoz, a követelődző gyökerekhez,
ahol már nem juthat neked semmi dolog –
ezért az igyekezet, menekülés a hallgatásból.

Pedig füleidet a magány olykor betömi,
felnyúlik a kezed, emlékeidben megkapaszkodsz,
bizonyoságnak a négy testvért cibálad elő,
gyermekeid: lássa a világ, mi lett belőled.

Lássa a világ, hiába rövidült meg a tekinteted,
te még ollóval, vasalóval vitézkedsz, mintha
ötvennégy év kevés lenne, világolsz fél-éjszaka,
fölsikálsz a szobát, fényesíted a Napot, Holdat,

ne birtokoljon téged a romlás: becézgeted
a gondot, babonás fekete macskát, előtted
át ne szaladjon, kitalálsz furfangot, hazacsalogasd
messze kódorgott kölykeid: álmokból almozol fészket,

csak jöjjenek, hangos, kiáltozásukat elviseled,
járják be tisztaszobád, a Hold-udvarát, királyságod
hegy-völgyét, feküdjék tele jószagú párnáidat,
csak jöjjenek. Mert történelem vagyunk néked,

sorsok, kudarcok, melyek fölött már nem uralkodsz,
hozunk jövőndőt, falánk kisunokát, darabka

Magyarországot

megmutatni: Nem hullasz ki az időből, ez is te vagy,
világáhításod négy égtájat betöltött születés, szülés.

De a szél, anyám, lassan lebontja hajadat,
fölszivárog az égig: foszló kondenzcsík, hangja
már nincsen, összébékül véled az idő, jön a vihar,
hogyan lázadat, gyötrelmeid kimennydörögje.

A kölykeidért eladtad négyötöd életed,
szilaj dalokat éneklő torkod is berekedt,
fogaidat a szegénység tövig lerágta,
nincs már isten se, hogy egyetlenegy megkoronázza.
Nem kell senkinek eltorzult nevetésed,
nem kell akaratod, dörgő őszinteséged,
pedig te Tizedik-igaznak a bajban odaálltál,
ne legyen Szodoma, vihart, villámot hiteddel
megaláztál.

Odaadtad a szíved: lüktessen konokul
varázsos indulók ütemére,
öltözzenek betonba, vasba álmaid,
igyon verítékedből a föld vetése.
Odaadtad az arcod: merész vonásokkal
teleszántották az évek,
nyeltél döglesztő petróbüzt,
keserűséget.

Vasalógőzből kibukó tekinteted
a hajnalok véresre cicomázták,
igyekvésedben az inged is lerohadt,
hagytad, a kínok izmaidat bemásszák.

Odaadtad legszebbik korodat:
szerelmedet a kölykeidbe beleölted,
elbitangoltak tőled valahányan,
csak állsz, s a múlt bozótosa vacog mögötted.

Tudom, apám, nem így akartad,
amikor föl kínáltad e kornak sorsodat.
Pókok és pozórök tőled mit akarnak,
benned nem szűkült négy fal közé ez az ország,
szerzés hatalma nem rontotta meg az öklöd,
farizeusok hűséged hiába ostromozták,
kufárnép közül te mindig menekültél,
tudom, apám: mozdulatod nem adta el a dolgát.

Téged a gondok maguknak kiszemeltek,
látlak sietni az izgatott időben,
keresztül áramló mezőn, megébredt földeken,
ágak hajolnak utánad gyümölcscsel viselősen.
Már egyre több közöd lesz gyökérhez, röghöz,
barázdák kúsznak hozzád, s a világon átvezetnek
még öltöznél varázsos ingbe, mennél hadakozni,
de lassan felbomlanak benned a kontinensek.

VIRÁG ÉS ÍTÉLET

Még kapdosol a világ díszleteihez,
csinosítanád magad, pedig már régen
nem hasonlítalak senkivel.

Mert szebb vagy te, mint a búzát aranyló
dombok, mint a nyár, mikor zöldellő,
tömör haraggal cifrálkodik.
Öledben megsűrűsödött az idő,
árnyékok kétszeresre növeszti,
hogyan karomba ideszülsz a jövőt,
ezt a falánk kicsi kölyköt, akiről
olyan kevés derült ki eddig,
csak rugdalózását mutatod néha,
szemérmesen, ahogy két mozdulat
között megállsz csodálni
kötényed rezdüléseit.

Mert szebb vagy te a galambokat
édesgető beszédnél, kezekben
tisztá búa van: öröm és reménykedés,
szétesztanád magad, hogy
megsokszorozva visszakapd, de már késő.

Halántékodig lüktet a kicsi baba,
nem tudsz elfutni előle.
vérrendszere beléd kötődött,
szívverését is tőled lopta,
ott ólálkodik mindig, minden
dolgod mögött, követelődzik,
beszélj róla akarva-akaratlan,
mert egyre közelebb jön az idő,
mikor a világnak meg kell mutatnod:
íme, az Ének, torkunkból kiszakadó sírás,
egyetlen örökség, amit kaptunk,
amit adhatunk, konok lélegzetvétel,
mint a fölszántott dombok, ha
nekizöldülnek: legyen a világ ág-boga
tele virággal, gyönggyel, gyökeret tenyésztő
szívóssággal, kettőnk akaratával.

Mert szebb vagy te a mulandóságnál,
círadás körmenetek nem járhatnak be
téged, nincs háza, városa benned
a hallgatásnak, pedig összezárt
minket a világ, tenyérnyi ablak
az egünk, birtokunk egyetlen szlón.
Borzongatna másokat ez a magány,
keserű rajzokat árkolna arcukra az idő.
Nekünk haza, mert sorsunkat
itt lakja tele az öröm, pózok
nélkül jön ide a szél, mint
a legegyszerűbb hasonlatok,

mint paraszti őseid monoton
éneke, mint proletár apám
benned szorongó unokája.

Mert szebb vagy te a legszebb
mozdulatoknál, hiába nehezedik
árnyékod kétszeresre, már régen
nem hasonlítalak senkivel.
Csöndesen zárom be az ajtót, fel ne ébredj,
kenyérért megyek a boltba, sóért,
könyvekért, hogy gazdagodjon
hitünk szerint a világ,
mert törvénye nekünk ítélet.

Ringass tékozló anyám,
anyaföld, ringass meg engem,

mielőtt szörnyűt gondolok,
valaki szeressen.

Adj rám gyolcsinget, tüzet,
jusson egy pohár víz,

ordasnak nyugalom, hiszen
halott kölykével játszik.

Jelentés

Jelentés	7
Elégia	8
Made in Europa	10
Időt érez	12
Katakomba	13
Veréb	15
Nem jönne	16
A senki földjén	17
Madár	19
Halottak napja	20
Szonett	22

Amikor nem vagy

Éjszaka	25
Téged harangoz	27
Nyolc sor	28
Följegyzések	29
Fekete karácsony	31
Vázlat	35
Április	36
Tudósítások	37
Amikor nem vagy	39

Elkallódott ünnep

Smaragd	43
Kockázat nélkül	44
Ütött madárként	45
Ballada	46
Kavicsok	47
Sebzetten	48
Szegényebb	49
Ami kuszált	50
Elkallódott ünnep	51
Parabola	52
Töredékek	54
Fekete	56

Tűnődő

Ének bariton hangra	59
Hóhullásban	61
Munkásvonat	62
Valami legyen	64
Szabályos szívverésű ősz	65
A hetedik napon	67
Szél	69
Időzavar	70
Távozó	71
Szanaszét lökve	72
Tűnődő	73

Töredelmes

Hétszer-hét virággal	77
Aszály	78
Gyógyíthatatlan	79
Vacogó csőrű	80
József Attila	81
Minden körből	82
Medárd nap	83
Töredelmes	84
A csoda harmadik napján	85
Mondogató	90
Ki szedi össze	91

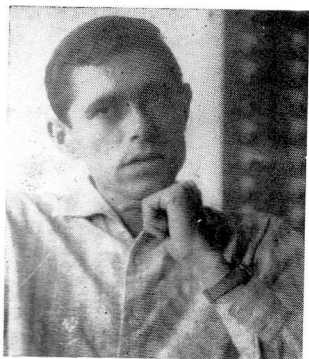
Második évszak

Második évszak	95
Lányom	97
Rapszódia	98
Juhász Erzsébet	101
Apám	103
Virág és ítélet	105
Valaki szeressen	108

Felelős kiadó a Magvető Könyvkiadó igazgatója
Felelős szerkesztő Csala Károly · Műszaki vezető
Beck Péter · Sorozattervező Bezúr Györgyi · Vé-
dőborító-tervező Gazdag Sándor · Betűtípus Lino
Garamond · Kiadványszám 1716 · Megjelent 1971-
ben, 4,7 (A₅) ív terjedelemben, 2100 példányban

MSZ 5601-59 és 5602-55 · MA 2087-1-7173
Győr-Sopron megyei Nyomdavállalat 71.K-127

Fnyv.: Mentler Endre igazgató

„Belenézel a hallgatag tükörbe – Micsoda háttér!” – Egyik jellemző versében így sejteti helyét-helyzetét a világban a költő, aki életkorra nézve már nem is a legfiatalabbak közé tartozik, de töretlen fölfedező és önvizsgáló kedve fiatalos szenvedélyt csíhol ki belőle, ha a „háttér”, a világ problémái arra kényszerítik.

Mindannyiszor a közösség iránt érzett felelősség tölti el – valamennyi verse tanúsíthatja ezt –, ha leül verset írni. Minden verse vívódás. Olykor a mérséklő tudatosság fékezi le, ha egy-egy elindított képe „tüllenditene” a kitűzött célon; olykor éppen megfordítva: a tudatosan fölmért célkitűzést túl kicsinynek érezteti vele a benne munkáló szenvedély – ilyenkor ép-penséggel ez válik versei javára. Hisszük, érdemes elkísérni e küzdelmes költői bolyongásra az első kötetével jelentkező szerzőt. Föltárt érzéseiben nem egy ifjabb és idősebb poétatársával rokon, mégse tévedünk talán, ha megkockáztatjuk azt az állítást: gondolati-érzelmi vívódásának verseiből kitetsző magányossága – egyelőre legalábbis – nem fé-

kezője, hanem serkentője költői tájékozódásának, mivelhogy fokozottan készíti a problémák önálló fölfedezésére és átgondolására. S azt kívánhatnánk Gábor Zoltánnak: úgy haladjon tovább a megkezdett úton, hogy e „rokonságot” is tartsa, s mégse mondjon le e kötetben dokumentált költői egyéniségről – még akkor se, ha ennek továbbra is magányos erőfeszítés az ára.

*

1937. április 7-én, Hajdúbagason születtem. Anyámtól érzékeny önérzetet, apámtól kifogyhatatlan szertelenséget kaptam útravalónak. Szülőfalumon kívül laktam Szolnokon, Vokányban, Székesfehérváron, Hajdúsámsonban, jelenleg Debrecenben élek. Négyen vagyunk testvérek, szélsőségesen különbözőek valahányan. Nem is tudom, hogyan nőttünk fel együtt.

Tanult szakmám szerint építész-technikus volnék, de nagyon rövid ideig hasznosítottam magam ezen a területen. Hivatásomnak a könyvterjesztést választottam, jelenleg a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat szolgálatában állok.

Költőként az Alföld indított el, majd a Tiszatáj, Jelenkor, Új Írás, Napjaink és a Rádió is helyet adott verseimnek. Későn kezdtem, de elkallódott éveimért nem hibáztatok senkit. Vonzás és taszítás végletei között is hiszek az igazságban, két lányom jövődjében. Ars poeticát külön nem fogalmazok, azt minden cselekedetem, kimondott szavaim összessége tanúsíthatja. Szeretnék tisztességesen élni, alkotni mindönk boldogulásáért.

Gábor Zoltán